

افزایش هوش و یادگیری کودکان

کمتر پدر و مادری را می‌توان یافت که نخواهد فرزندش باهوش و دارای توانی خاص در یادگیری و حل مسائل باشد...

جام جم آنلاین: کمتر پدر و مادری را می‌توان یافت که نخواهد فرزندش باهوش و دارای توانی خاص در یادگیری و حل مسائل باشد، اما بسیاری از والدین گمان می‌کنند درصد زیادی از این توانایی‌ها به ذات، سرشت یا خمیره کودکشان ربط دارد و از همین رو آموزش فرزندشان را جدی نمی‌گیرند؛ حال آن‌که با صرف وقت می‌توانند به افزایش میزان هوش و قدرت یادگیری کودکانشان کمکی بایسته و شایسته کنند.

اگر می‌خواهید در زمینه پرورش فکری کودکان، آگاهی‌های مفیدی کسب کنید، بیا بید ابتدا با آزمایشی آشنا شوید که دو محقق استرالیایی و آمریکایی انجام دادند.

اهمیت تصاویر

گابریل سیمکاک، محققی از دانشگاه کوئینزلند و جودی دولوش، دانشمندی از دانشگاه ویرجینیا در پژوهشی روی 132 کودک دریافتند تصاویر کتاب‌ها علاوه بر سرگرم کردن جنبه‌ای تقویتی در فرآیند یادگیری کودکان دارد و منبعی مهم از اطلاعات مورد نیاز برای کنش و واکنش در جهان پیرامونشان فراهم می‌آورد.

سیمکاک و دولوش با جمع کردن کودکان بر اساس سنشان، ابتدا گروهی را که کمتر از 30 ماه سن داشتند، به دو دسته تقسیم کردند: به یک گروه کتابی داده شد که نشان می‌داد کودکی تویی پلاستیکی را در ظرفی شیشه‌ای انداخته، سپس با اتصال ظرف به یک قطعه چوب از آن جغجغه ساخته است.

آنها با در اختیار گذاشتن وسایل مورد نیاز از کودکان خواستند جغجغه‌ای بسازند. تمامی کودکانی که در گروه اول، از روش ساخت آن در کتاب مطلع شده بودند، توانستند جغجغه را بسازند، اما گروه دوم که کتابی در اختیارشان نبود، به موفقیت کمتری دست یافتند.

نقش بزرگسالان در افزایش توانایی کودکان از همین مرحله بخوبی معلوم است: کودکانی که اطلاعاتی اولیه حتی به شکلی خام و محدود کسب کرده باشند، بهتر از کودکانی می‌توانند یاد بگیرند و موفق شوند که کسی آگاهی‌هایی ولو اندک به آنها نیاموخته است.

اولین قدم‌های آموزش

حتی والدینی که درباره شیوه‌های تربیت و پرورش کودکانشان مطالعه چندانی ندارند، اولین قدم‌های آموزش به آنها را با آموختن کلمات آسانی چون بابا، ماما، یا این چیست و آن چیست برمی‌دارند، اما متأسفانه هر چه سن و سال کودک بیشتر می‌شود، گام‌های آنها نیز در راه آموزش و تقویت هوش فرزندانشان کندتر و محوتر می‌شود.

برای ادامه راه می‌توانید تصاویری آشنا و مناسب کودکان تهیه کنید و با حذف بخش‌هایی از تصاویر، از کودکان بخواهید کاستی‌های تصویر را حدس بزنند. به عنوان مثال تصویر صورتی را بکشید که دهان ندارد. از او بخواهید آنچه را در تصویر نیست، بکشد و حتی رنگ آمیزی کند.

آنها متوجه کمبود چیزی در تصاویر آشنا می‌شوند و تلاش می‌کنند شکل‌های ساده لب، دهان، دندان و... را شناسایی و بازسازی کنند. بر حسب سن و سال کودک می‌توان این تصاویر را از ساده به پیچیده تبدیل کرد و از اجزای صورت به اشیای پیچیده‌تر دیگر کشاند.

کاربردها

متناسب با سن و سال و درک کودکان گاهی می‌توانید وسایلی را گردآورید و از او بپرسید کاربرد آن وسیله چیست.

مثلاً قیچی به چه کار می‌آید؟ با چنگال چه کاری می‌توان انجام داد؟ و... سپس کاربردهای دیگری از همان وسیله را به او نشان دهید.

مثلاً وقتی کاربرد چنگال در خوردن غذا برای او معلوم شد، می‌توان دو چنگال را طوری در قطعه کوچکی سیب‌زمینی فرو برد و روی

سبب زمینی صورت حیوانی مثل بز، گوسفند و... را نقاشی کرد که چنگال همانند شاخ یا گوش به نظر برسد. یا کاسه‌ای مدور را طوری روی سر خود قرار دهید که همانند کلاه به نظر برسد.

این امور می‌تواند ذهن کودک را با کاربردهای دیگر وسیله‌ای که همیشه در تصورش یک کاربرد داشته، آشنا کند و زمینه خلاقیت و تقویت هوش او را برای پیدا کردن کاربردهای دیگر یا یافتن راه‌های دیگر در زندگی و تعمیم آن روش در وسایل دیگر فراهم کند.

شباهت در عین تفاوت

می‌توان ترتیبی از اشیا را روی میز چید و یک بار در این حالت و بار دیگر در حالی با دوربین خانگی از آن اشیا عکس گرفت که تغییراتی جزئی در عکس دوم ایجاد شده باشد.

این کار را می‌توان هم با تغییر جای اشیا و هم با تعویض اشیا با اجسام دیگر انجام داد، سپس از کودک خواست موارد اختلاف دو عکس شبیه به هم را پیدا کند. می‌توان برای او بازی‌های فکری در حد سن و سالش ترتیب داد.

همچنین می‌توان با گردآوردن میوه‌ها، اشیا و... حتی توجه دادن او به تماشای ابرها از او خواست شباهت‌های دیگری غیر از آنچه را می‌بیند، برایتان بیان کند.

مثلا در نگاه به ابرها و حرکتشان، تصاویری بسازد و تصور خود را از شکل آن بیان کند. یا با گاز زدن میوه‌هایی چون سیب به شیوه‌ای متفاوت، با جای دندان‌ش روی آنها چشم و دهان و بینی حک کند.

به خاطر داشته باشید سلامت فکر و رشد ذهنی کودکان در آینده تا حد زیادی به آموزش او در کودکی بستگی دارد.

هر قدر در این سنین نوروهای ذهن او به فعالیت واداشته شود، نه تنها از نظر فکری سالم‌تر خواهند بود، بلکه از نظر هوش، قوی‌تر و از نظر یادگیری، درک و فهمی سریع‌تر و بهتر هم خواهند داشت. (جام جم - ضمیمه چارادیواری)